

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Nr. 7824 Școl.

Notificare oficială.

Se aduce prin această cunoștință publică, că a eșit de sub presă cartea: „Catechism pentru clasele inferioare ale școlilor medii și pentru institutele pedagogice” de *Simion Popescu*, protopresbiter, profesor. Editura și proprietatea Consistoriului arhidieceșan gr. or. române din Transilvania. Sibiu, tipariul tipografiei arhidieceșane 1902. Prețul 2 corone.

Cartea această este aprobată de către sinodul nostru arhidieceșan prin concludul Nr. 67 din ședința de la 25 April 1902 și este a se folosi ca manual de școală în locul manualului de până acuma „Confesiunea ortodocșă”. Se observă la locul acesta, că cateheților le stă în voie a se folosi eventual și în viitoriu de „Confesiunea ortodocșă” paralel cu acest Catechism. Cartea este în deposit la librăria arhidieceșană, de unde se poate procura cu prețul indicat.

Sibiu, din ședința consistoriului arhidieceșan ca senat școlar, ținută la 25 Iuliu 1902.

Ioan Metianu m. p.
arhiepiscop.

„Politica de naționalitate.”

Sibiu, 13 August n.

Era o vreme, când politicienii magiari se supărau dacă li-se spunea în față, că scopul lor ascuns este magiarizarea popoarelor de altă limbă din patria această comună, și ne asigurau în chip și fel, că la așa ceva nu se gândesc nimeni, ci că tot ce cere (cu tot dreptul) naționalitatea magiară, e dreptul de conducere în stat, și prin urmare dreptul de prioritate pe sēma limbii magiare, fără ca celelalte limbi nemagiare din patrie să fie scurtate cât de puțin în dreptul de a fi folosite și ele în cea mai deplină libertate și în cel

mai larg cerc, la administrație, în justiție și în învățământul public.

Aceste vederi politice erau dominante printre Magiari pe vremea votării legii de naționalități, în care sunt trecute și întrupate toate.

A venit însă alt curent politic, și vederile s'au schimbat într-acolo, că da, magiarizarea se dorește și se intenționează din partea politicii magiare, însă nu magiarizarea populației nemagiare din țară, ci magiarizarea instituțiilor de stat, magiarizarea instrucției publice, a justiției, a administrației, etc. pentru că statul magiar nu poate să fie de cât numai magiar în formațiunea sa internă.

N'au fost însă sinceri Magiarii nici atunci când au dat prima definițiune politicii lor față de naționalitățile nemagiare, și nici când i-au dat definițiunea din urmă, ei sinceri sunt acum, când o spun pe față, că da, „vrem să magiarizăm naționalitățile nemagiare, și nu vom înceta nici odată cu magiarizarea”.

Pentru că fapt e, că acesta a fost politica de naționalitate a tuturor guvernelor magiare, și acesta e ea și astăzi, după cum o mărturisește fără nici un încunjur ziariul „Budapesti Hirlap” într'un număr mai recent, în care ne pune în vedere, că preste o sută de ani, precum în Prusia nu vor mai fi Poloni și Alsațieni (dacă nu va interveni ceva neprevădut la învîrtirea roții lumii), așa nu vor fi nici în parlamentul ungar partide naționaliste, ci cel mult vor pute fi astfel de deputați, cari pe lângă limba magiară (care le va fi, firește, limba maternă), vor mai ști vorbi încă și românește, nemșesce ori slovacșesce.

O fi! Numai cât genialul scriitoriu a uitat să întrebuințeze și aici acel „dacă” pe care l'a folosit când fū vorba de germanizarea Polonilor și a Alsațienilor din Prusia, pentru că era mai la loc aci frasa „dacă nu va interveni ceva neprevădut la învîrtirea roții lumii”, decât acolo unde scriitorul articolului a întrebuințat-o.

Pentru că fapt e, că acest dacă e factor însemnat în asemenea chestii. Și fapt e, că precum s'a purtat de grijă ca arborii să nu crească până la ceriu, tot așa s'a purtat de grijă și de aceea, ca popoarele să nu se înghită reciproc, unele pe altele, și la nici un cas să nu pōtă înghiți cele mai mici pe cele mai mari. De aceea, se pōte întempla, că tocmai când vor avē Magiarii cel mai bun apetit de a ne conțopi în ei, se se dea altă învîrtitură roții lumii!

O magiarizare a statului ungar în sensul visat de actualii politicienii magiari, noi ținem că nu va urma nici peste o sută, și nici peste o miie de ani. Despre această suntem siguri, și siguri pot să fie și cei de la „B. Hirlap”.

Va urma însă, dacă politica magiară va merge mai departe pe calea apucată, o despoiere a cetățenilor nemagiarilor de toate drepturile politice, pentru că foia numită ne spune și aceea, că în viitoriu „cei ce nu știu ungurește nu mai pot fi recunoscuți de cetățeni ai Magiariilor”.

Ci de ce anume? De sclavi? De heloți? De material bun de împușcat pe câmpul de războiu și de purtători de sarcini în vreme de pace?!

Fie! Dacă așa ne este croită sorțea, o vom suferi și suporta cu abnegație. Dar' să nu se uite, că și ca sclavi, și ca heloți, tot viață nemagiară, viață națională vom duce. Și să nu se uite, că nici în sclăvie nu rămân popoarele pentru totdeauna! Vine câte o „învițitură a roții lumii” favorabilă și pentru ele, și atunci earăși se ridică. Pentru că această „învițitură a roții lumii” le cam face toate, nu voia polișianilor magiari!

Trebue să fim de altcum recunoscători politicienilor magiari, că nu 'și mai ascund năsuințele și tendințele, ci ne spun cu sinceritate, că vreau să ne magiarizeze și că trebue să ne magiarizeze, — probabil pentru a se alimenta pe calea această rasa magiară, pornită spre apunere. Și n'avem de cât cu aceeași sinceritate să le răspundem, tot-

deauna și la toate ocaziunile, că nu ne vor magiarisa, pentru că nu ne pot magiarisa. Nu s'au convins ei încă despre acest adevăr??

Catedrala din Sibiu.

Din vechia biserică parochială din Sibiu-cetate nu se mai vād astăzi decât numai urmele, și tot așa și din casele din nemijlocita ei vecinătate.

Toate sunt demolate, ear' acum se planează terenul pentru a se pune fundamentul frumoșei și măreșei clădiri ce se va ridica pe locul până aci ocupat de ele, fundamentul catedralei gr. orientale române din Sibiu.

Lucrările sunt atât de înaintate, încât peste câteva zile se va pute așeza pētra fundamentală a noului Sion.

În urma înțelegerii luate din partea I. P. S. Sale Arhiepiscopului și Metropolitului Ioan Metianu cu înțeligența română din loc, ziua sēversirii acestui act însemnat a fost pusă pe Luni, 5/18 August, ziua nașterii Majestății Sale Monarchului nostru.

În ziua prăsnuită ca cea mai mare sērbătoare din partea tuturor popoarelor monarchiei austro-ungare, în ziua nașterii Domnitorului va fi pusă deci piatra fundamentală a catedralei noastre, a casei Domnului, pentru a cărei ridicare însuși Monarchul a contribuit mai întâiu, cu însemnata samă de o miie de galbeni.

Nu se putea naște, prin urmare, ideea mai norocoșă și coincidentă mai fericită!

Actul punerii petrii fundamentale va fi sēversit, cu solemnitate cuvenită, de însuși I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Metropolitul Ioan, premergēndu-i întâiu oficiarea unei liturgii solemne în biserică din suburbiul josefin, de unde întregul public va binevoi a veni la locul pe care se ridică noul Sion, pentru a asista la frumosul act al punerii petrii fundamentale.

Solemnitatea se va începe la orele 9 a. m.

FOIȘORĂ

Bētrân!...

de

E. Bénézit.

Dansul ce urmă unei de nuntă se apropia de sfēșit; atunci Mariu Tournier înaintă spre mirēsă, care suridea și se mēna cu un crin imaculat în albēța rochiei ei de mirēsă.

— Adio, copila mea! zise el, cu fața contractată de o emoțiune conținută.

— Cum! tată, pleci? întrebă tinera femeie cu o privire de adāncă duioșie; mai așteptă câteva momente!

— Nu insista, te rog; mē simt obosit....

Și, cu un suris melancolic, adāgă:

— Nu mai sunt tiner!

După ce-și luă adio de la tinerii cășatoriți, Mariu Tournier părăsi restaurantul de pe bulevard și reluă pe jos drumul spre Grand Montrouge.

Lumea eșise de la teatre.

Animăția ce da acestui moment nota sa atât de pitorēcă îl lāsă indiferent; cu mēnile vērte în buzunarele pardesiului, cu trun-

tea în jos, într'un fel de inconștiență de ființe și de lucruri, își lāsă spiritul pradă amintirilor.

*

Posedānd o mică avere, Mariu Tournier trăia, plin de o dulce filosofie, într'o căsuță incunjurată de o grădină. Vēdov de prea de timpuriu, nu se gândise nici odată a se recăsătorii, de ore-ce experiența nu-i fusese din cele mai favorabile. O femeie din vecinătate îi făcea menagiul diminēta și apoi nu se mai vedea până a doua zi. Mēna la restaurant, mergea la cafenea unde juca cu câțiva prietini niște nesfēșite partide de cărți și se ducea apoi acasă liniștit, fumādu-și pipa.

Intr'o sēră de Novembre, în momentul când bravul om reînchidea grila grădinei sale, atenția îi fū atrasă de o umbră de femeie ce cădea mai mult de cât ședea pe o bancă nu departe de acolo; privi în aceea direcțiune, deschise grila mașinalicește și înaintă spre umbră.

Era o tineră de vre-o douăzeci de ani, de un aspect distins, cu totă sērăcia hainelor sale. Ea părea sleită de obosēlă, ear' fața îi era acoperită de lacrimi. Mariu se afla în fața unei desperate.

Plōia fină și pătrundētore ce cădea de diminēta agrava încă situația nenorocitei.

Ea răspunde vag întrebărilor binevoitoare.

— Nu poți rămēnea astfel espusă timpului rēu! declară Mariu Tournier.

Fără multă sfortare — căci biata creatură era incapabilă a opune o rezistență seriōsă — duse pe tinera fată în casă; acolo, ședēnd lângă foc, ea îi povesti istoria de plāns.

Cecilia Mariel venise la Paris cu mama ei, vēduva unui căpitan de infanterie, mort înainte de a-și lua retragerea. Scopul lor era să activeze obținerea debitului de tutun de mult promis și în a cărui speranță trăiseră până atunci. Ultimele mobile, ultimele giuvaeruri fususeră sacrificate pentru această călătorie. De odată însă vēduva muri, lāsānd pe fici-sa fără resurse în imensul Paris unde ea nu cunosccea pe nimeni.

De bine, de rēu, timp de câteva sēptămāni, Cecilia a trăit cu puținii bani ce mai avea în pungă; dar', în aceeași diminēta chiar, patrōn hotelului unde locuia îi dāduse cu politeță să înțelēgă că dacă nu va regula datoria cu care rămāsese în urmă, trebui să părăsēcă casa; totă ziua cutreerăse marele oraș la întemplare, fără a mēna și fără a se odihni, ear' nōptea o adāsese, sārman suflet sdrobot, lângă cimitirul unde mama ei dormia somnul de veci.

Tinera fată, sgduiță din când în când de niște fiori scurți, vorbea fōrte încet, si-lindu-se a-și stāpāni lacrimile; hainele-i muiate de plōie erau pline de o mocirlă cenușie.

Mariu, adānc mișcat, o contempla.

— Nu ai dar' nici prieteni aici rude cari să-ți pōtă veni în ajutor? întrebă el în sfēșit.

— Pe nimeni! răspunde tinera fată sdrobotă.... Vechii prietini ai tatălui meu sunt atât de departe!

— Ei bine! copila mea, zise Mariu Tournier într'o pornire de sinceră bunătate, nenorocirea trebue să simplifice multe lucruri!.... Contēză că ai un sprijin!.... Trebue mai întâiu să iai ceva mēncare; apoi, vom vedē!

Adunā în pripă elementul unui prānz rudimentar, scușāndu-se de neregula locuinței sale; dar', cu totă dorința-i de a-și dovedi recunoscința acestui bine-făcētore ne sperat, Cecilia nu putea mēna. Fiorii o agitau mereu, mai lungi, mai frecuenți. În sfēșit, biruită de obosēlă, închise ochii și adormi.

— Iată ceva prost de tet! se gândi Mariu.... Rēmānēnd astfel în aceste haine ude, ea pōte căpēta o pneumonie.... Dacă ar fi o femeie aci, ar putē culca pe această sērmană copilă.

Stilul și omul.

În anul acesta se împlinesce un secol de la nașterea lui Kossuth Lajos. Organele de publicitate ale partidului kossuthist deja de preste o lună fac un târaboiu de reclamă pentru serbarea acestui epocal eveniment, în cât pare că sunt nesce reclamații de tîrg. Tenorul târaboiiului îl duce „Független Magyarorszag“, sub titlul căruia stă tipărit cu litere cât bobul: „Kossuth Ferencz, fömunkatárs“.

Animaiți de aceste reclame, Ungurii pripășiți în Cleveland (America) s'au hotărît să ridice și ei o statuă lui Kossuth în piața orașului. În Cleveland însă sunt și mii de Slovaci, cari au înaintat primariului protest contra intenției Ungurilor de a ridica în Cleveland statuă lui Kossuth Lajos.

Ziarele unguresci susțin a ști, că primariul a respins protestul Slovacilor, ear' un alt raport — nu din isvor unguresc — spune că magistratul dănd loc protestului a interzis Ungurilor ridicarea statuei. Irelevant, că dintră aceste două versiuni, care conține adevărul? Faptul e, că ziarele kossuthiste tună și fulgeră contra Slovacilor din Cleveland pentru acest protest. „Független Magyarorszag“, după ce la știrile zilei și în articoli secundari i-a tractat cum el știe, în numărul dto 9 August publică în această afacere un prim-articol scris și semnat de Hentaller Lajos, deputat dietal. Articolul e intitulat „a clevelandi lókötk“ (hoții de cai din Cleveland*) și glăsuiesc astfel:

„Cer scuse de la bravi locuitori din Cleveland, că mă folosesc de acest titlu. Mai corect ar fi fost să fi zis hoți de cai — „panslavi“. Nu o fac însă, pentru-că pe mișei (gazficzkók) cari trăiesc ca parasiți în America, voesc să i deosebesc de acei vagabunți (sehonnaiak), cari aici a casă aruncă neghina urei și protestesc pe cei din America“.

„Ce s'a n'ntemplat în Cleveland? — spune afacerea cu statua, apoi continuă: „Primariul american a fript cum se cade pe aceste flori de furci ce se tăvălesc în paten-tata mocirlă murdară a urei naționale („alaposan lefözte ezeket a nemzetiségi gyűlöletnek czégéresen mocskos posványában fetrengő akasztófa virágait“).

Mulțămesc primariului, apoi reia firul floricelelor stilare:

„Avem însă câteva cuvinte la adresa acestor „félkezkalmárok“*) naționalisti, cari și în străinătate se obrăznicesc față de noi.

„Pământul liber al Americii de veacuri deja e inundat de legiuni întregi de înșelători, falsificatori, defraudatori, otrăvitori,

*) Pentru „lókötk“ limba română nu are termen adecuat. Însemnă hoț, tâlhar care fură întregi stăve de cai, și exprimă mai mult de cât „hoț“ ori „tălharu“.

*) N'avem termen pentru acest nume de batjocură.

O învăli cu o manta mare, învioră ocul și se puse a o contempla.

Era în vîrstă de vre-o douăzeci de ani, destul de mare, nu prea frumousă, dar înzestrată cu o espresie de grațioasă bunătate; apoi își reaminti de marii ei ochi negri catifelati, ochi de creolă, pasionați și dulci.

Deodată un gemet scăpă din buzele nenorocitei. Era roșie; respirația i devenise grea: Inceputul unor friguri violente.

— Poftim! iată de ce mă temeam! strigă Mariu, care alergă să cheme un medic.

Am să vă trimit o îngrijitoare, fi zise medicul după o jumătate de oră, după ce examinase pe tinera bolnavă; ea va culca pe această sîrmană copilă, pe care mîna o trăsura a ambulanței o va transporta la spital; cazul mi-se pare foarte grav.

— Spitalul!..., spitalul! se gândi totă noaptea Mariu Tournier; ce tristeță pentru această mititică, deja atât de maltratată de viață!...

Totă noaptea își răscoli ideile, și când a doua zi trăsura ambulanței trimisă de medic se opri în fața căsuței, el o trimise fără multă vorbă, să se plimbe. (Va urma.)

ucigași și de alte soiuri de mișei fugiți din bătrîna Europă. În butul acesteia însă pămîntul, atmosfera și spiritul Americii e așa de puternic, ca interiorul căldării topitóre de metal, din care sgura se scurge afară, ear' metalul bun rămîne înlăuntru. E vecinică minune a lui Dumnezeu, că America n'a devenit colonie de pușcariși, când toți bezevenchii de moral de rob de galere (gályarab-erkolesü fiekzó) ai Europei acolo și află refugiu din fața legii și justiției.

„Dar' acei mulți defraudatori, tâlhari, ucigași, falsificatori și criminali refugiați de ștreang, cari începund de la descoperirea Americii și-au căutat acolo patrie nouă, chiar și împreună și la olaltă sunt figuri mai onorabile de cât acei câțiva panslavi vrednici de furci fie-care separat, cari și-au dus cu ei din Ungaria și ura lor naționalistică.

„Voi hăbăucilor, mișei orbiți de patimă! Dar' pentru voi Kossuth Lajos a fost tiran? Dar' nu el a introdus întră bastioanele constituției pe poporul de rînd slovac, în-tocmai ca pe jobăgimea magiară susținătoare de stat? D'apoi, mișeiilor hăbăuci, orbiți, seduși, nu știți voi ore, că părinții vostri, slovaci de la nord, în 1848 tocmai așa au fost soldații lui Kossuth Lajos, tocmai așa au luptat în șirurile oștirea honvedesci magiare, cum strămoșii vostri luptau sub steagurile lui Rákoczy Ferencz? (De silă, s'ermanii! — Nota red.)

..... „Acum națiunea magiară se pregătesce de o serbare frumousă, Acesta frumousă, unitară dispoziție sufletească voi o conturbarăți, miserabili panslavi din Cleveland. În loc să fi întins vîlul espierei dincolo peste Ocean asupra statuei marelui erou al libertății popórelor, a părintelui bun al poporului magiar, — asupra statuei lui Kossuth Lajos, — voi protestați contra ridicării statuei.

„Cetățenii americani știu însă, că voi sunteți niște mișei („becstelen emberek“) nemernici, nerecunoscători, cari ve renegați părinți și patrie, — poporul american adevărat ține numele lui Kossuth Lajos în egală venerațiune cu cel al lui George Washington, pe care yankeul îl adoră ca pe mîntuitorul său.

..... Voi, tâlhari din Cleveland, ați voit să scuipați icóna de altariu a națiunii magiare. Prav și cenușe alegă-se din voi până n'a șeptea generațiune, — cum pus-tiutu-s'a Ierusalimul!“

Atîta din articolul domnului deputat dietal. La adevă pe noi nu ne privește însă nici protestul slovacilor din Cleveland, nici supărarea kossuthistilor. Am dat însă, în traducere palidă (căci drasticitatea espreșiunilor din acest articol în nici o altă limbă nu se pôte reda fidel) spicuirile de mai sus, ca să se vadă: la ce erupțiuni pôte conduce furia chiar și pe un om de cultură superióră.

Mai multă ambiție națională!

În sêra de 19 Iulie st. v. s'a dat la băile din Tușnad un concert în favorul direcțiunii băilor. Reușita concertului e a se mulțami talentelor române, și totuși din bele 9 puncte ale programului nici unul n'a fost românesc, ear' concertanții români au trecut peste acest lucru ca-și-cum a nume ar fi voit să disconsidere limba și arta română. Adevărat că concertanții români au fost oșpați din România, de la cari — judecând după cele ce cu regret și necaz vedem și auzim la „frații“ cari vin la „Noghiseben“ pe la „Vereștoron“ și iau cuartir la hotel „ciasaru“ („Impăratul Romanilor, unguresce „Római császár“), ear' la cofetărie comandă „drei cafele, aber schnell“ că ni-e fîme“ și întreabă: „aveți Butter?“ *) — nu ne prea așteptăm să țină la romanitatea lor, dar' cazul de la Tușnad, unde resușita și chiar putința de a fi arangiat ael concert depindea exclusiv de la concursul talentelor române, este mai grav și nu putem de cât să dorim, ca astfel de „frați“ să rămână mai bucuroși a casă, ori să mîrgă la băi în rîite țeri, lăsându-ne pe noi să luptăm și să ne svêrcolim în torentul

*) Si se de remarcat, că aceste gugumăni le comită „frații“ la o cofetărie unde întreg personalul de serviciu, împreună cu proprietarul ei, știe românește și pe oșpeții despre cari presupune că sunt români îi agrașește în limba română.

suprimării și prigonirii manifestațiunilor noastre românesci, și prin atitudini ca cea de la Tușnad să nu ne slăbiască perseveranța luptei.

Raportul despre concert e următorul:

În sêra de 19 Iulie v. s'a dat, în sala cea mare a băilor Tușnad, o producțiune de-clamatorică-musicală din inițiativa și în profitul direcțiunii băilor. Pentru reușita acestei producțiuni direcțiunea a apelat la talentele ce se găseau printră vizitatori, fără deosebire de naționalitate. Și-au dat concursul lor câteva domnișore ungurice și dintră Români dîmna Lucreția Popovici-Pretorian și domnișora Aurelia Pretorian, cum și tinêrul Alex. Al. Pretorian, toți din Bucuresci. Publicul românesc, auzind despre concursul acestor din urmă și cunoscînd mai dinainte talentele și șcôla înaltă, în deosebi a celor două dame, s'a grabit a asista în număr cât se pôte de mare. Intr'a-devêr, ceea-ce a asigurat succesul acestei producțiuni, au fost cele trei talente românesci. Dna Lucreția Popovici-Pretorian a cântat la piano în mod magistral sonata C-dur de Beethoven; dîșora Aurelia Pretorian a cântat cu multă măestrie și cu o dulcătă fermecătoare două bucăți: aria Agathe din „Freischütz“ de Weber și Valsul din „Faust“ de Gounod. Tinêrul Al. A. Pretorian a executat pe vioră Scène de ballet, de Bériot, dovedind un talent, care promise mult în viitor. Debutantele magiare, dintră cari unele au cântat, altele au declamat bucăți unguresci, nu s'au putut ridica peste rolul de diletante fără experiență, rămînînd astfel întunecate de superioritatea debutanților români, ceea-ce s'a dovedit prin aplausele chiar ale publicului unguresc.

Eată deci un motiv de fală și de bucurie pentru Români. Totuși rezultatul n'a fost cum eram în drept a ne aștepta! Și ore de ce? Ce vor zice cetitorii, când le voi spune, că din 9 puncte, câte a conținut programul, nici unul n'a fost românesc? Au fost declamațiuni și cântări unguresci, nemțesci, franțuzesci și chiar englezesci, dar' nici o bucată românescă. Dacă acest program ar fi fost anunțat mai dinainte și direcțiunea n'ar fi avut prevederea să 'l aducă la cunoscința publicului numai după-ce sala se umpluse și numai cu câteva minute înainte de începe-re producțiunii, mărturisesc, că nici picior de român n'ar fi asistat. Nu ne-am putut în-deajuns mira, cum de concertistii români, cari au dat valorosul lor concurs direcțiunii, nu s'au simțit atinși în demnitatea lor națională și ofensați în amorul lor propriu, când li-s'a prezentat un astfel de program? N'aveau de cât să protesteze și să refuze coope-rarea lor — indispensabilă pentru ținerea producțiunii — și limba și arta română ar fi fost de sigur puse în drepturile lor. Dar' n'au făcut așa, ci s'au supus fără condiție, neținînd cont de susceptibilitatea națională a publicului român. Ce vor fi zis Românii transilvăneni, câți vor fi fost de față, vîdînd pe Românii liberi atît de indiferenți față de limba și de arta românescă?

Dar' vinovatul cel mare la acest pas greșit mi-se pare a fi tatăl debutanților, Alexandru Pretorian, profesor și avocat în Bucuresci, care era dator să preintimpine eșecul, reprezentînd cu mai multă demnitate țera al cărei fiu se numesce.

Acesta este cazul. Și eu m'am simțit dator să 'l aduc la cunoscința marelui public românesc.

Un participant.

„Asociațiunea.“

Convocare.

Adunarea generală a despărțemîntului XXIX (Mediaș) al „Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român“ în acest an se va ține în Biertan în localitatea ce o va destina stim. inteligență de acolo, în 31 August st. n. la 2 ore după amiază, cu următorul

Program:

1. Deschiderea ședinței prin presidiu.
2. Raportul comitetului despre activitatea sa de la ultima adunare generală.
3. Raportul cassei.
4. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea rapórtelor de sub 2 și 3, cum și alegerea comisii verificătoare a procesului verbal.

5. Alegerea unei comisii de doi pentru înscrierea de membri noi și încasarea tacselor de la membrii vechi și noi.

6. Satorirea bugetului pe anul următoriu.

7. Eventuale disertațiuni, cari sunt a se trimite presidiului cu 24 ore înainte de adunarea generală.

8. Alegerea alor 2 delegați pentru adunarea generală a „Asociațiunii“.

9. Eventuale propuneri.

10. Inchiderea ședinței, după care va urma petrecere cu dans în favorul bibliotecii populare.

La această adunare sunt invitați a participa inteligența și poporul român din comunele încorporate acestui despărțemînt, cum și toți spriginitorii de progres ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“.

Mediaș, 9 August. 1902.

Ioan Moldovan
directorul despărțem.

Dr. Ivan
secret.

Convocare.

Conform concludului adus în ședința comitetului în 29 Maiu a. c. adunarea generală a „Reuniunii femeilor române din Mediaș și jur“ se va ține în anul curent în șcôla gr. cat. din Mediaș în 24 August st. n. 3 ore p. m. cu următorul

Program:

1. Deschiderea ședinței prin presidentă după care va urma imediat verificarea membrilor.
2. Raportul comitetului despre activitatea sa de la ultima adunare generală.
3. Raportul cassei.
4. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea raportului de sub punctele 2 și 3.
5. Alegerea unei comisii pentru verificarea procesului verbal.
6. Eventuale propuneri.
7. Inchiderea ședinței.

La care adunare a participa sunt invitate toate femeile române din Mediaș și jur, stimatele dîmne și membre și toți spriginitorii intereselor de progres ale acestei Reuniuni.

Se observă, că în această zi la 2 ore p. m. și în aceiași localitate și va ține comitetul Reuniunii ședința sa ordinară.

Mediaș, 9 August 1902.

Maria Moldovan
presidentă.

Maria Necșă
secretară.

Urmările alcoolului

de G. Coșbuc.

E lucrul dovedit, că necumpetul beuturilor alcoolice dă naștere unei întregi armate de bóle, și că nici un organ al corpului nostru nu rămîne neatacat de nimicitóreă putere a alcoolului. Medicii englezi susțin că jumătate din bólele ce bîntue în lume, își au originea în alcool. Mai toți medicii sunt uniți în părerea, că multe dintră aceste bóle provenite din alcool, mai cu sémă cele „nervóse“ — de la cea mai simplă „nervositate“ și migrenă, până la cea mai pronunțată nebunie — sunt bóle ce se moștensesc. S'a constatat, că dintre 300 de copii idioți, ai căror părinți au fost cercetați în privința sănătății și a felului lor de traiu, s'au găsit 145 cu părinți cari erau bețivi.

Tot așa e dovedită legătura dintră beție și crimă. Toți judecătorii tribunalelor criminale, toți funcționarii politici și directorii închisorilor din toate țările civilisate sunt de acord, că 70 până la 80 procente din suma crimelor sunt o urmare a necumpetului în beutură.

Aici trebuie să ne înțelegem. Nu zicem, că aceste crime s'au făptuit de ômeni în stare de beție, ci de ômeni — pôte în stare trează — cari sunt în deobște cunoscători ca bețivi.

După statistica făcută într'un an, s'a găsit că în Germania, în 120 de închisori, întră cei 32.837 de deținuți, aprópe 15.000 au făcut crima lor în stare de beție.

Și iarăși e dovedit, că în cele mai multe state civilisate ale lumii 20—40 procente dintre bărbații nebuni, ajunși în casele de sănătate, își dătoresc grozava lor sôrte alcoolului.

Mai adăugăm, că o mare parte dintră divorțuri — în Danemarca 25 procente — sunt o urmare a certelor în beție. Tot așa sinuciderile (în Anglia 30 la sută, în Rusia 40) sunt făcute de bețivi, ori de copii din părinți stricați de beutură.

Ministrul Everett al Statelor-Unite din America de Nord zice într'un raport al său: „În Statele-Unite, numai în zece ani, de la 1860—1870, consumul beuturilor alcoolice a stors din popor un bir direct de trei miliarde și un bir indirect de 600 milioane de dolari. Beutura în aceste zece ani a nimicit 300.000 de bărbați în spitale, a dus 100.000 de copii în asiluri și orfelinate, și cel puțin 150.000 de oameni i-a dus în temniță și ocnă, a pricinuit pe puțin 2.000 de sinucideri, a cauzat o pierdere de vr'o 50 milioane de lei prin incendii puse anume, și prin băta și răniri a lăsat veduve peste 30.000 de neveste și peste un milion de copii i-a lăsat orfani.

Acestea în America, unde oamenii sunt mai cumpătați! Dacă s'ar face o statistică de acest fel în Europa, cifrele ar fi cu mult mai înspăimântătoare. Și se nu uităm că asta este cea mai mică parte a ticăloșiei, care e vedută în cifrele statistice. De la primul păhar până la nebunie furișă și crimă, până la disperare și sinucidere sunt mii și mii de trepte ale ticăloșiei. Numai cine a decăzut cu totul, e înregistrat în statistică. Dar' câți nu mor de oțică, de bôle de stomac, de câte și mai câte, din cauza beției, și pe acestia statistica nu-i are în vedere. Câți nu se umplu de bôle limesci, și cine îi scie? Se nu uităm apoi, că fie-care dintră acești ticăloși, nimicesc fericirea și sănătatea altora. Câtă fericire familiară distrusă, câte lacrimi nevinovate, cât amar și câtă grijă, câtă durere sufletească înăbușită, și toate acestea n'ajung în biourile statistice.

Noi muncim, noi cei din Europa cea cultă, apröpe numai pentru alcool! Sunt ținuturi în Europa, în cari un sfert din cerealele cultivate se întrebuințează pentru alcool. În Boemia, cât veți cu ochii, în unele părți, e numai hemeu. Ce fac din el? Bere. Dincolo cât veți cu ochii numai orz. Ce fac din el? Bere. Cât pământ întrebuințat, numai ca să scotă otravă din el! Și se plâng oamenii că n'au pâine.

Să zicem că numai $\frac{1}{10}$ din pământul cultivat în Europa e destinată pentru cereale din cari să se scotă alcool. Iată, că $\frac{1}{10}$ din populațiunea agricolă a Europei se ocupă cu producțiunea alcoolului. Agricultorii formăză în Europa mai mult de jumătatea întregii populațiuni. Acum, să stăm și să socotim, cât pământ e cuprins cu viță de vie. Sunt iarăși ținuturi întregi, numai vii. Să zicem că numai $\frac{1}{10}$ din pământul cultivabil îl au viile. Dacă adăugăm, cât pământ e cultivat cu stele și cu altele, din cari se scote alcool, dacă socotim — în țările unde se face alcool din prune — cât pământ e acoperit cu pruni, putem spune cu siguranță că $\frac{1}{10}$, adică jumătate din pământul cultivabil al Europei e destinat să producă alcool. Iar' cea-laltă jumătate se producă și pâine și în și cânepă și nutreț pentru animale. (Va urma).

NOUTĂȚI

Alegere de paroh. Duminecă în 21 Iulie st. v. a. c. s'au făcut alegerea de paroh în vacanta parohie de clasa III-a Buru cu filia Trăscău din protopresbiteratul Lupșei, ales fiind administratorul de până acum bătrânul Simion Bologa. Alegerea a decurs în cea mai mare ordine și liniște sub conducerea protopresbiterului tractual Vasile Gan, care la finea sfinței liturgii a ținut popoului o scurtă și potrivită predică ocazională.

De ale „Asociațiunii“. Despărțământul Bran al „Asociațiunii“ și-a ținut adunarea generală Duminecă, în comuna Pôrta, sub presidenția Ilustrit. Sale Domnului Ioan cav. de Puzcaru. Un raport amănunțit despre decurgerea ei vom da în numărul următoriu.

Mai mare spaima de cât primejdia. Referitor la telegrama dată Sâmbătă și produsă și de noi, că întreg orașul Ciongrad ar fi fost cuprins Sâmbătă în flăcări, se scrie că au ars numai opt case și clădirile economice din jurul lor. Adevărat că la început primejdia era mare, dar' după opintiri de două ceasuri a succes totuși localizarea focului.

O nouă archiducesă. Soția archiducelui Leopold Salvator a dat naștere Duminecă dimineața în Viena, unei fete. Atât mama cât și nou născuta se află bine.

A furat inelele sfinților. În mănăstirea S. Vincențiu din Veszprém făptuitoriu necunoscut a furat inelele de aur de pe statuetele sfinților așezate în porticul mănăstirii.

Cinci morți, zece răniți. Trenul expres care Duminecă dimineața mergea de la Charlesville spre Lille (Franța) a deraiat în apropiere de Signy le Petit. Cinci călători au murit, ear' zece au scăpat cu răni numai.

Lapsus. În „Független Magyarorszag“ deputatul kossuthist Hentaller publicase un apel la adresa poetului Jókai, ca el cu autoritatea și popularitatea lui să îndemne nația, ca întregă-întregușă să serbeze aniversarea sutei de ani de la nașterea lui Kossuth Lajos. Jókai răspunde în numărul de Sâmbătă al numitei foi, zicând într'un pasagiu următor: „Eu am vădut pe Kossuth ca demiturgul de epocă-creator al unei Ungarii nouă, regenerate, luptând pentru libertatea poporului, în presă, la adunări populare, în dietă, apoi pe glorios câmp de război“. Nu, venerabile poet! Kossuth Lajos nu a luptat nici-când pe câmpul de război; la nici o bătălie, fie cât de mică, nu a luat parte, ci a dispus numai de la masa verde. Aserțiunea de mai sus e deci un lapsus de poet.

Invetătoriu doctor juris. Carol Kunsztler, invetătoriu la școala poporală luterană din Kis-Kér, a fost promovat doctor juris la universitatea din Budapesta.

Variola (vêrsatul) și colorea roșie. Profesorul de medicină Barbary din Londra raportează, că în opt casuri de bôla de variolă a supus pe bolnav influenței colorei roșie și toți opt s'au vindecat. Procedura urmată de Barbary e următoarea: Deja de la început bolnavul a fost pus să zacă într'o odaie roșie: perdelele, lampa și peste tot orice lumină ce l'atingea, era roșie. Pe trup și pe față se aplicau bolnavului spălături cu sublimat de către două-trei-ori la zi, ear' pe părțile bubate era uns cu soluțiune de salycil. Resultatul a fost mulțămitoriu peste așteptare. În toate opt casurile însănătoșirea a urmat în foarte scurți timp; ferbințele au scăzut, puroire nu a urmat și nici un felu de complicație bôla n'a avut. După deplina însănătoșare fața bolnavilor a rămas curată, fără nici o urmă a bubelor.

Ce-ți face beția! Trenul ce mergea de la Deva spre Cluj a călcat zilele trecute pe bătrânul de 50 ani Paul Berloch din Vulcan, mutilându-l oribil. Se crede că bătrânul fiind turmentat a adormit pe rali și trenul l'a ajuns în somn.

Albine ucigașe. Medicul Spitzberger, din Greisbach (la granița dintră Boemia și Austria), Vineri dimineața a plecat cu trăsura se-și cerceteze bolnavii din o comună vecină. Pe cale cail s'au spărat de un roi de albine și au luat-o la fugă peste câmp, răsturnând câteva coșnițe din o stupină. Albinele s'au năpustit apoi asupra cailor și oamenilor din trăsura. Medicul și mănătoriu au sărit din trăsura încă la timp și astfel au scăpat cu câteva împunsături. Cail însă au fost uciși de acul albinelor.

Incendiu. În comuna Borzavár din comitatul Veszprém o fost incendiu mare Sâmbătă. Patruzeci case împreună cu clădirile economice din jurul lor au căzut pradă focului.

Dinte în nas. O revistă medicală din Viena raportează, că în spitalul din Brünn nu de mult se prezentase o femeie, în etate de 46 ani, care se plângea de dureri de cap oribile. Medicii i-au aplicat câte toate medicamente, dar' n'au putut s'o mântuiescă de dureri. Fînd-că o nară a nasului bolnavei era umflată, au cercetat să afle cauza umflării și au vădut că e în ea un obiect virtos, de mărimea unui bob de mazere și în colóre galbină-pistruie. După multe încercări li-a succes în fine să scotă acel obiect, care nu era altceva de cât un dinte. Explicarea acestui curios fenomen e, că se întimplă une-ori, ca dintele din gingiei superiori să crească în sus, nu în jos, și să spargă păreții nasului. — De când i-au scos dintele, femeia se simte bine și nu mai are dureri de cap.

Sinucideri din cauza unei masele. Ana Moldovan din Pogăceaua, în etate de 21 ani, suferea de durere de dinți. A mers la iscusitul satului să i-o scotă. Acela însă i-a rupt-o, rămânând rădăcina nescosă. În urma acestei bune isprave fata suferea dureri și mai teribile. Într'un acces de aceste dureri fata s'a urcat în podul casei și s'a spânzurat.

Inecați în Murș. Sâmbătă feciorașul Vasile Dinga din Gura-Dobrii scaldându-se în Murș a ajuns într'o viltore, din care ne mai putend eși s'a înecat. Tot Sâmbătă s'a înecat în Murș, la Burjuc, Iosif Igrăș, care voind să scalde cail a intrat cu ei prea departe de mal. Acolo nenorocitul cădend de pe cal a fost luat de valuri, din cari n'a mai putut eși.

Corabie de 300 de ani. Se scrie din Messina, că în apropiere de țărmului Calabriei a fost aflată în fundul mării o corabie spaniolă, vechiă de apröpe 300 ani. În corabie erau arme spaniole pe cari e gravat anul 1632 și 1640. Se dă cu socotela că corabia se va fi cufundat în vr'o bătălie din războiul ce pe timpul acela decurgea întră Spania și Franția.

Din cauza champagne! Un agent al societății de navigație din Marsilia săptămîna trecută a călătorit la Sofia în misiune ofici-șă. Și-a păstrat și acolo obiceiul de a casă și la fie-care mîncare consuma și câte una ori două buteli de șampanie. Poliției din Sofia i-s'a părut suspect, că ôșpele are bani să deie pe atîta șampanie, și când a voit să călătorească mai departe spre Constantinopol, l'a arestat, sub cuvînt că e Humbert, marele escroc din Paris. Numai după dese schimbări de telegrame cu direcția din Marsilia i-a dat calea să mergă mai departe. Agentul a făcut arătare contra poliției și pretinde 20.000 de franci despăgubire pentru pierdere de timp. — Apoi, el de ce a beut atîta șampanie, — și vor zice înțelepții poliști bulgari.

Din tragediile vieții. Înainte cu două săptămîni soția lui Iosif Rosinger din Nyitra s'a bolnăvit de tifus și după bolire de câteva zile a murit. La o săptămîna după mörtea femeii s'a bolnăvit bărbatul și a murit și el. I-a urmat apoi un copil al lor, apoi al doilea, rămânend în viață, orfan de ambii părinți, un mic copilaș.

Orfanul. În Dunaföldvár soția lui Mihail Gallai în una din zilele trecute fiind ocupată la lucru de câmp în apropiere de calea ferată, un copilaș al ei a observat că întră raliile cail dörme un copil. Femeia, vădend că se apropie un tren, a alergat să depărteze pe băiat din calea trenului. Din norocire, a ajuns acolo cu câteva secunde înainte de sosirea trenului și astfel necunoscutul băiat a fost scăpat de mörte. Dus la primărie, băiatul a spus că e din Szegszárd, de 12 ani, și fiind-că i-a murit și tatăl său și mamă-sa și în Szegszárd nu are pe nimenea, a plecat pe jos să mergă la Budapesta, unde are un unchiu. Două zile a tot călătorit, și ne mai putend de oboselă, s'a culcat acolo unde l'a aflat femeia. De altcum mititelul n'avea nici ideie, că în ce loc periculos s'a culcat.

Petrecere în Feneșul săsesc. Senatul școlar gr.-cat. din Feneșul-săsesc invită la petrecerea ce o va arangia cu ocaziunea sfințirii școlei gr.-cat., în 28 August n. c. Programul e următoriu: La orele 2 p. m. adunare de invetători, la 4 ore sfințirea noului edificiu școlar, la 7 ore petrecere. Prețul de intrare: de persoană 1 cor., de familie 2 cor. Suprasolviri și oferte de maritimose, ce sunt a se adresa dlui Emil Pop, se primesc cu mulțămire și se vor cuita pe cale zăistică. Venitul curat se va folosi pentru procurarea recuisitelor școlare. Victualele sunt concrete stim. familii. De beutură se îngrijesce comitetul.

De vëndare se află la inspectorul realităților archidiecesane ambele podișore din biserică acum demolată la parohiei centrale din Sibiiu-cetate, amvonul, precum și mai multe strane și obiecte, cari s'au scos din ea. Cei-ce doresc a le cumpăra să se adreseze dlui Pantaleon Lucuța.

Din public.*)

Dare de sēmă și mulțămire publică.

Resultatul material al producțiunii teatrale dată de tinerimea adultă din Agnita cu binevoitoriul concurs al câtorva inteligenți din jur sub conducerea subșerisului, a fost cu ofertele benevole împreună de 168 coröne și 40 fileri. După acoperirea speșelor venitul curat s'a predat destinațiunei sale.

Suprasolviri au incurs de la următorii P. O. Domni: Ioan Manovicu paroh Retișdorf 2 coröne, Eliseiu Bălăban comisariu de drum 1 corönă, Victor Păcală, profesor 2 coröne, Daniil Constantinescu, paroh Ighidort 2 coröne, George Borzea, paroh Coveșu 1 corönă, Mayer major 1 corönă, Socaciu sergent 1 corönă, Rusan sergent 60

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acesta Redacția nu primesce răspunderea.

filieri, C. Bozdog, oieriu 40 fileri, G. Vonner și I. Vonner 1 corönă.

Acest succes material destul de frumuseșel servește spre onöre P. T. public participant. În urmare cred, că nu sufoc modestia cuiva dacă cu permisiunea P. Onoratei redacțiuni în numele comitetului aranjator aduc ferbințele nōstre mulțămite atât On. preoțimi din jur și depărtare, aceleiași inteligenți, precum și P. On. Domn șef tractual N. Moldovan, care și de data acesta a premers cu exemplu atât moral, cât și material.

Fiind regim. 59 de infanterie înquartir în Agnita, au participat și mulți oficeri, voluntari și suboficeri, cărora sincere mulțămite și laude meritate li-se cuvin.

Ca să nu cad în categoria ômenilor nerecunoscători și, ca cel puțin această rēșplată să aibă actorii mei pentru ostenela și jerttele aduse, aduc publice căldurōsele mele sincere mulțămite Dlor: Ioan Holerga, teolog abs., Em. Suciu, inv., Ioan Varga sen. inv., I. Varga jun. stud., și tinerilor economi I. Varga și N. Fleșeriu precum și Dnei Maria Bozdog și Dșorei M. Bozdog, cari n'au pregetat a-mi da mână de ajutor la acest lucru bun, venind cu osteneli și cheltueli din alte comune și unele fōrte îndepărtate. Mi-ași suprima însă conșiența, când n'ași aduce mulțămire în urma recunoscinței ce datoreșc și tinerimei adultă de-aici, de carea ca în tot-deuna și acum în toiu lucrului fusei sprijinit. Numele acestor bravi fii ai și mai de laudă vrednicilor părinți ai lor sunt: Maria Mihail, Ana Muntean, Mar. Muntean, Sof. Radu, Ana Mihailă și Eugenia Armean și tinerii: G. Hértógă, S. Hurdubeș, V. Varga, I. Muntean și N. Nevodar.

Finind, precum am început, adică: în numele Tatălui Cereșe, zic: Dumnezeu puterilor să rēșplătescă atât participanților cât și diletanților — ostenela, și să le împlinescă — de unde nici gândesc — cheltuiala.

Agnita, la 29 Iulie 1902.

Ioan Paicu
cond. și preș. al comit. aranjator

Din tristul incident al trecerii la cele eterne a iubitului soț și tată

Domeștiu Dogariu,

tuturor condolatorilor le aduce cele mai caldurōse mulțămiri

Jalnica familie.

Apel.

Vineri în 8 a. l. c. la 10 ôre nōptea un foc îngrozitoriu a mistuit casele și toate superedificatele economice alor 11 locuitori din comuna Blășfalău de sus, comitatul Bistrița Năsăud.

Bieții păgubiți abia și-au putut mântui viața, căci fiind în foc deodată toate edificiile, dintră cari cele mai multe erau acoperite cu paie, a scote ceva din case era imposibil și astfel au rămas toți cu ce era pe ei, fără adăpost, sub cerul liber. În numele acestor nenorociți apelez la fiii întregului popor românesc de pretutindenea și îi rog să nu întârzie a le întinde mână de ajutoriu, trimițind ofrande în bani.

Suntem mulți și ajutorul tuturor, fie acela cât de mic, va alina ranele și neajunsurile celor nenorociți. Ofrandele, cari la timpul seu se vor publica prin ziare, rog a se trimite la adresa subșerisului.

Blășfalău-de-sus, (posta ultimă Somkerék) la 11 August 1902.

Vasile Bălan
paroh *)

*) Ne permitem a te face atent, că pentru adunarea de ori-ce fel de contribuiri benevole se cere concesiune de la autoritățile administrative. Red.

Posta redacțiunei.

„După o raită pe la esamene“. E o lucrare care nu se pōte publica. Nu conține nici o idee nouă. Pe lângă acesta e mai și compusă în fuga mare, încât numai după o temeinică prelucrare ar puté fi dată publicității. Ceealaltă vine în numărul proxim. Urméază statul ce țil-am dat. Mai bine puțin și lucrat cu îngrijire, de cât mult și — nepublicabil.

[142] 1—2

Licitațiune minuendă.

Comitetul parochial din Geoagiul-de-jos (joseni) dă în întreprindere pe calea licitațiunei publice minuende **renovarea bisericeii** gr. or. de aci.

Licitațiunea va avea loc în biserica din Geoagiul-de-jos (joseni, Algyógy) la 10 ore a. m. în ziua schimbării la față (6/19 August) a. c.

Preliminariul de spese aprobat de P. V. Consistoriu archidieceșan la 22 Iunie a. c. sub Nr. 6576 Epitr. precum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parochial gr. or. diu Geoagiul-de-jos.

Prețul strigării este de 1572 cor. 55 fil., ear' doritorii de a întreprinde acest lucru trebuie să dovedească că au licență pentru astfel de întreprinderi și să depună un vadiu de 10% în bani gata sau hârtii de valoare, cari rămân în cassa bisericeii până după colaudare.

Geoagiul-de-jos (Algyógy), 10 August 1902.

Pentru comitetul parochial:

Luca Botean
paroch gr. or.

Nr. 518.

[143] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de **învățători** definitivi în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Solnocului se scrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Rogoz**, cu salariu de 600 cor., din cari 400 cor. de la stat, și 200 cor. de la popor, cuartir și lemnele de foc.

2. **Peteritea**, cu salariu de 600 cor., din cari 500 cor. de la stat și 100 cor. de la popor, cuartir și lemne de foc.

Concurenții au a-și înainta cererile lor instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiterat al tractului Solnoc posta ultimă Oláh-Lápos, în termenul deschis și se aibă cunoștință deplină în cântările bisericești.

Cupșeni, în 25 Iulie, 1902.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Solnocului.

S. Cupșa
protopresbiter.

Nr. 320/1902

[144] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de **învățători** din comunele numite mai jos, protopresbiteratul Cohalmului, se scrie prin această concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în Telegraful Român.

1. **Archita**, salariul anual 600 cor., prin repartitie de la popor, cuartir și lemne de foc.

2. **Crihalma**, salariul anual 600 cor., prin repartitie de la popor, cuartir și lemne de foc.

3. **Ródășiu**, salariul anual 600 cor., dintră cari 480 cor. de la stat și 120 cor. prin repartitie de la popor, cuartir și lemne de foc.

Concurenții au să se prezenteze înainte de alegere în vre-o duminică ori sârbătoare la biserica, ca să-și arete desteritatea în cântări

Concurenții au a-și așterne suplicile lor concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterat, până la termenul sus indicat.

Cohalm, în 29 Iulie 1902.

Oficiul protopopesc gr. or. al Cohalmului, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Nicolau D. Mircea
protopresbiter

Dela **Librăria Tipografiei archidieceșane în Sibiu** se poate procura:

O pagină

din

Lupta noastră pentru existență.

Articoli reproduși din ziarul „Telegraful Român” anul 1900

și publicați de

Nicolau Ivan

protopresbiter, asesor consistorial, membru în comitetul central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

Prețul 1 cor.

În **Tipografia archidieceșană** a eșit de sub tipariu **Liturgiierul** (cu litere latine) revisuit și retipărit cu binecuvântarea Înaltpreasfinției Sale dlui **Ioan Metianu**, arhiepiscop și metropolit. Cuprinde, pe lângă cele trei liturgii, și rugăciunile ocazionale din liturgierul vechiu și număruse îndrumări tipicale pentru toți slugitorii la altariul Domnului, precum și „Rânduiala chemării Duhului sfânt”, reclamată din mai multe părți. Se estinde pe 42 côle de tipariu și se prezintă și din punct de vedere tehnic ca o carte ce face cinste tipografiei archidieceșane. Se poate procura de la **Librăria archidieceșană din Sibiu** (Nagyszeben). Prețul: broșat cor. 6.—, legat cor. 8.—.

Clipe

de

Repaus

de

Sorcovă.

se află de vânzare la **Librăria Tipografiei archidieceșane** pe lângă prețul de 2 cor. plus porto 20 fil., recomandat 55 fileri. * * * * *

Biblioteca „Bunul econom”

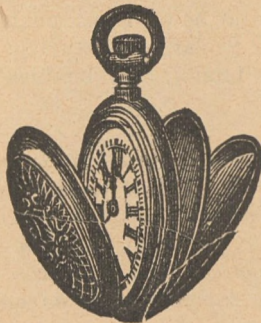
- Nr. 1. Nutrețurile ierbos, cositurile (fenașele), prepararea fânului și pășunile.
2. Economia porcilor, oilor și caprelor.
3. Sămënța plantelor agricole și sămënățul lor.
4. Îngrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. — Recolta cerealelor.
5. Economia vitelor sau zootehnia generală.
6. Agrologia sau cunoșterea pământurilor și mijlocele de a le îmbunătăți.
7. Agricultură generală — Lucrarea pământului (Plugul, Grapa, Tăvălugul și alte instrumente de măruntit pământul).

Prețul unui esemplar 30 fil. — Se poate procura de la

Librăria archidieceșană.

Important pentru fie-care om.

Desfacere totală cu prețul cel mai eștin, numai cu fi. 2-95 o garnitură admirabilă din 14 bucați prețioase, juvaverice etc.

Important
pentru
fiecare om!

1 orologiu de busunariu, anker remontoir de nickel (la dorință argintat) cu capace gravate frumos, regulator precis, 3 ani garanție și cutie.

1 Lanț elegant panterat, suflat sau nickelat dimpreună cu acățător sistem parisian.

1 ac de cravată aurit cu imitație de Brillante.

1 păreche nasturi pentru manșete aurii marca „Garantie”.

1 garnitură nasturi aurii (botoni) pentru guleri și pepturi, constând din 5 bucați.

1 păreche cercei de argint veritabil oficios gradați.

1 inel de aur cu pētră elegantă.

1 oglindă de busunar în cutie.

Acestea 14 prețioase și admirabile obiecte dimpreună cu orologiu remontoir anker se predau numai cu 2 fl. 95 cr. prin rambursare sau prin trimiterea înainte a sumei la firma: **Brüder Hurvitz**, casă de export, **Krakau Stradom 17 (Oestr.)**

Neconvenind a le returna în 8 zile primind banii înapoi fără ca cumpărătorul să fie cu ceva precăutat. — Cataloge bogat ilustrate cu tot felul de juvaverice, se trimit gratis și franco. [62] 12—15

La **Librăria archidieceșană** se află spre vânzare următoarele icône:

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărima 56/68 cm.: simple 21 cor., fine 27.40 cor., forțe fine 39.20 cor.

Mărima 63/79 cm.: simple 27.40 cor., fine 39.20 cor., forțe fine 48.40 cor.

Mărima 74/100 cm.: simple 39.20 cor., fine 48.40 cor., forțe fine 70 cor.

Mărima 82/120 cm.: simple 48.40 cor., fine 70 cor., forțe fine 98 cor.

Mărima 110/140 cm.: simple 67.20 cor., fine 89.60 cor., forțe fine 117.60 cor.

La **Librăria Tipografiei Archidieceșane** se află de vânzare:

Poesii Postume, de **M. Eminescu**

Prețul: „ 1 C.

Uniunea Românilor din Transilvania cu biserica rom.-cat. sub împăratul Leopold I. de **Dr. theol. George Popoviciu**, C. 2-50

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

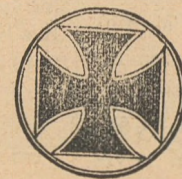
Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret!

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bôle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fructur de ureche, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influență, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că **aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”** deore-ce „Ciasul-Volta atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când **aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat**. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi [128] 4—52 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espediție din centru și locul de vânzare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V. colțul strada Kálmán.

In atențiunea proprietarilor de pământ!

„Eliberarea pământului de greunământ.

Întreprindere de Credit Hipotecar”

este titlul unui institut, ce s'a înființat cu scopul de a da ocaziune proprietarilor de pământuri, să pôtă ajunge la împrumuturi eștine și pe lângă condițiunile cele mai favorabile. — Acest institut dă împrumuturi pe pământuri ori și unde. — Interesele cu amortisarea capitalului cu tot fac mai puțin ca la băncile mici numai interesele simple.

Favorul cel mai deosebit și de neprețuit este că cu **încetarea din viață a debitorului, suma împrumutată se șterge de pe pământul hipotecat, ear' ratele plătite în amortisarea capitalului se restituiesc numai de cât în bani gata.**

Cu modalitatea împrumuturilor acestora, proprietariul unui pământ ajunge la bani eștini și este sigur că ori-și-când ar înceta din viață pământul rămâne liber de greunământ, ear' erezii mai capetă și bani gata.

Recomandăm tuturor acelor proprietari de pământuri, cari au lipsă de bani, să se folosească de favorul acesta.

Pe pământuri cari sunt hipotecate la alte institutute încă se dau împrumuturi, plătindu-se din suma împrumutată datoria veche la respectivul institut.

La cereri de împrumuturi se recere copia cărților funduare și fôia catastrală.

Prospecte detaliate cu informațiunile necesare se trimit la cerere, pe lângă trimiterea de mărci postale în valoare de una corônă pentru porto postal.

Cererile sunt a se adresa la:

Representanța

[131] 2—10

„Întreprinderii de Credit Hipotecar

Eliberarea pământului de greunământ”

în Sibiu (N.-Szeben) strada Bruckenthal 36.

Nr. 39/1902

[126] 2—3

Concurs

Pentru alegerea de învățătorii la școala română gr. or. din Deva se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Pe lângă calificarea și îndatoririle normate, cu preferință se admit la concurs acei învățători practici, cari dovedesc pricepere și spor în învățarea cantului după note și conducerea unui cor de 4 voci.

Spre acest scop concurenții încă înainte de expirarea termenului de concurs au să se prezente la biserică în vre-o Duminică sau sâmbătă spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericesti și în conducerea corului de 4 voci.

Emolumentele sunt:

a) 600 cor. salariu învățătoresc anual solvit regulat în rate lunare anticipative, b) cuincenalele de 100 cor., ce se vor computa numai după instituirea definitivă și serviciul neîntrerupt de 5 ani la școala noastră, c) 240 cor., honorarii anuali pentru învățarea notelor în școală, instruirea și conducerea corului la deosebite ocazii și ținerea stranei în biserică. Acest honorariu se va pune în decurgere numai după ce alesul în decurs de 5 luni va dovedi aptitudinea la conducerea corului, d) locuință în școală, e) lemnele trebuincioase după datina statorită, f) venite laterale de la funcțiuni cantonale, concerte și alte ocazii.

Concurenții au a-și așterne cererile instruite în sensul legilor din vigoare la oficiul protopresbiterial al Devei în termenul deschis.

Deva, din ședința comitetului parochial ținută la 30 Iunie v. (13 Iunie n.) 1902.

George Gila

președ. al com. par.

Nr. 371/1902.

Vidi.

Romul Popa

notariu al com. par.

George Romanul.
protopresbiter

Nr. 573/1902.

[125] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Târnava se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Boian, două posturi, fie-care cu câte un salariu de 600 corone, cuartir și lemne de foc.
2. Bobohalma. 3. Cetatea-de-baltă. 4. Crăciunel. 5. Heria. 6. Lepindea. 7. Sânbenedic. 8. Șoimușul-român. 9. Șilea-magiară și 10. Suplac — în fie care din acestea comune cu câte un salariu de 600 corone, cuartir și lemne de foc.

Concurenții au a se prezenta în vre-o Duminică ori sâmbătă în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și spre a fi cunoscuți poporului, și totodată au să conducă cântările cu elevii de școală și cu adulții în strună.

Cererile instruite conform legilor în vigoare să se așternă subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat mai sus.

Cetatea-de-baltă, 12 Iulie 1902.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului

Nicolae Todoran

protopresbiter.

Nr. 876/1902

[134] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători de la școlile populare mai jos însemnate se publică prin această concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Verd, cu salariu anual de 600 cor., și anume: 140 cor. din alodiu comunal, 160 cor. din cassa bisericească, ear' restul de 300 cor. din repartiziune de la popor, cuartir liber în edificiul școlii și lemne de foc.

2. Chirpăr, salariu anual de 600 cor. dintr-un cor din cassa bisericească, 200 cor. din repartiziune de la popor, 120 cor. din venitul pământului școlar în estensiune de 11 jugere 1400⁰ și alt pământ al bisericească de 800⁰ clasa primă, cuartir liber și grădină în mărime de 1/4 juger precum și lemnele necesare de foc în preț de 20 corone computate la salariu.

3. Prostea, cu salariu anual de 600 cor. plătit în 4 rate decursive prin repartiziune de la popor, cuartir liber în edificiul școlii și lemnele trebuincioase de foc.

De la concurenți se recere, ca să se prezente în vre-o Duminică sau sâmbătă în biserică din comuna unde a concurat spre a-și arăta dexteritatea în cântări având a conduce și o strună preste an precum și a țină catechizațiune cu adulții în serile postului dinaintea născerii Domnului, având a-și așterne suplicile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Nocrichiu (Ujegyház) în 15 Iulie 1902.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Agnifei.

Nicolau Moldovan

protopresbiter.

Nr. 501/1902.

[104] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile confesionale rom. gr. or. din mai jos însemnate comune în protopresbiteratul Ungurașului se escrie concurs cu termenul de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Dânc, cu salariu anual de 600 cor., din care 270 cor. ajutoriu de la stat, ear' restul parte din fondul de bucate parte din repartiziune pe popor și cuartir.

2. Fizeș-Sânpetru, cu salariu anual de 600 cor. prin repartiziune de la popor.

3. Găluia, cu salariu anual de 600 cor., și anume 480 cor. repartiziune și restul prin bucate 50 ferdele mari de cucuruz și cuartir.

4. Jimborul-mare—Chendremal, cu salariu anual de 600 cor., și anume 200 cor. ajutoriu de la Consistoriu și 400 cor. prin repartiziune de la popor în bani și bucate din fondul existent cuartir și grădină 400 org.

5. Miluan, cu salariu anual de 600 cor., și anume 332 cor. prin repartiziune și 80 ferdele mari cucuruz, cuartir și grădina școlii.

6. Tresnea, cu salariu anual de 600 cor. prin repartiziune de la popor și cuartir.

7. Unguraș, cu salariu anual de 600 cor., și anume 200 cor. ajutoriu de la stat, ear' restul prin repartiziune, cuartir și grădina școlii.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul susindicat și au a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminică sau sâmbătă spre a-și arăta dexteritatea în cântări și a fi cu oscurt poporului.

Fizeș-Sânpetru, în 2/15 Iulie 1902.

Oficiul protopresbiterial român gr. or. al Ungurașului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Pavel Roșca
protopop.

Nr. 156 pp.

[103] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de paroch din parochia de clasa a III-a Selișca și filia Căscău prin această se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea dotațiunii de la stat. Întregirea de la stat este 760 eventual 1560 cor.

Concurenții în acest ținut nu prea sunt; deci sunt rugați candidații de preoți din alte ținuturi a concura la postul în cestiune. Se mai constată și împrejurarea, că aceste comune sunt situate la șes, aproape de calea ferată.

Doritorii a ocupa acest post au a-și subțerne petițiunile concursuale, instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis și a se prezenta în fața locului spre a se face cunoscuți credincioșilor.

Deeș, 20 Iunie, 1902.

Oficiul protopresbiterial al tractului gr. or. Deeș în conțelegere cu comitetul parochial concernent

Teodor Hermann
protopresb.

Nr. 72/1902.

[112] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. din parochia Săcărâmb (Nagyág) protopresbiteratul Deva, se escrie prin această concurs cu termen pe 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 720 cor. salariu anual plătit în rate lunare anticipative din cassa bisericească, cuartir în edificiul școlii și lemnele necesare pentru încălzit.

Alesul învățătoriu va avé să țină, pe lângă cantor, în Dumineci și sâmbători strana, și să conducă corul bisericesc deja existent; se recere deci să fie conducătoriu de cor.

Concurenții sunt poftiți a se prezenta până la alegere în o Duminică sau sâmbătă la biserică.

Cererile de concurs instruite cu documentele necesare au să țină la Oficiu protopresbiterial gr. or. al tractului Deva în termenul susindicat.

Săcărâmb (Nagyág) 30 Iunie 1902.

Comitetul parochial gr. or.

Olimpiu Oprea

președ.

Max Ambrus

notariu.

Nr. 331.

Văcut.

G. Romanul
protopresbiter.

Nr. 384/1802.

[133] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile populare din comunele mai jos însemnate — protopresbiteratul Mercurei — se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare.

1. Cinadie, un post cu salariu de 600 cor. și anume 400 cor. repartiziune de la popor, ear' 200 cor. în pământ, arături și fân. Locuință naturală în edificiul școlii.

2. Gârbova, un post cu salariu de 600 cor., cuartir natural și 4 stânjini de lemne de foc, din cari e a se încălzi și sala de învățământ.

3. Tău, un post cu salariu de 600 cor., cuartir natural în edificiul școlii.

Reflectanții la aceste posturi să-și așternă cererile lor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în Seliște în termenul deschis, — și a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătă la biserică în comuna la care voesc să reflecteze spre a fi cunoscut poporului și a-și arăta dexteritatea în cântările bisericesci.

Seliște, la 22 Iulie 1902 v.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Mercurei în conțelegere cu comitetele parohiale.

I. Droc
protopop.

Nr. 176/1902.

[102] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci de la școlile elementare populare mai jos însemnate prin această se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Ciceu-Corabie, cu salariu de 600 cor., din cari 200 cor. de la stat și 400 cor. de la popor. — Cuartir și lemne

2. Gârbou, cu salariu de 600 cor., din cari 400 cor. ajutoriu de la stat și 200 cor. de la popor. — Cuartir grădină și lemne.

Cei-ce doresc a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne rugărilor concursuale, instruite conform legii, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Se observă, că concurenții în acest ținut nu sunt și că întră cei cu pregătire egală dintre concurenți se vor preferi aceia, cari sunt și cântăreți buni, spre care scop concurenții au a se prezenta înainte de alegere la biserică din aceste comune.

Deeș, 27 Iunie, 1902.

Oficiul protopresbiterial al tractului gr. or. Deeș în conțelegere cu comitetele parohiale.

Teodor Hermann
protopresbiter.

Nr. 440/1902

[136] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători din comunele numite mai jos, protopresbiteratul Iliei se escrie prin această concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Bacea cu filia Civeș, salariu anual 600 cor. din repartiziune în popor, cuartir în edificiul școlii și grădină de legumi.

2. Certejul-de-jos cu filia Coajă, cu salariu de 600 cor., și adică: 441 cor. din repartiziune în popor; din camăta împrumutului de la stat 86 cor., pentru lemne de foc 73 cor. și cuartir liber.

3. Gialacuta cu filia Căbesci, cu salariu 600 corone și adică: în bani repartizați în popor 200 cor., în naturale 100 măsuri cucuruz = 280 cor., venitele cantonale 60 cor., lemne de foc 3 stânjini = 60 cor., cuartir și grădină de legumi.

4. Ilia, cu salariu anual de 600 cor.: din repartiziune în popor 540 cor., eventualele venite cantonale ca honorar circa 60 corone,

5. Târnava, cu salariu anual de 600 cor. și anume: în bani din repartiziune în popor 200 cor., în naturale 100 măsuri cucuruz = 280 cor. venitele cantonale 60 corone, 3 stânjini lemne de foc = 60 cor., cuartir și grădină de legumi.

De la reflectanții la aceste posturi se cere ca să se presinte înainte de alegere în vre-o Duminică ori sâmbătă la biserică unde a concurat spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, și pentru luarea de informațiuni despre modul de plătire a salariului, deobligați fiind învățătorii să cânte în strună și să instrueze școlarii în cântări.

Concurenții au a-și așterne suplicile lor concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial până la termenul susindicat.

Ilia-murșană, la 18 Iulie 1902.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Avram P. Pecurariu
adm. prot.

Nr. 287/1902

[130] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Cetății de pîtră se publică concurs de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Berință împreună cu Cărpiniș salariu anual 600 corone prin repartiziune de la popor locuință în edificiul școlii și lemnele de lipsă pentru încălzitul școlii.

2. Cărbunariu, salariu anual 600 cor. din care 400 corone repartiziune pe popor 80 corone din lada bisericească și folosirea unui pământ arătoriu în preț de 120 corone și 8 metri de lemne pentru încălzitul școlii.

3. Făurești, împreună cu Plopișu salariu anual 600 corone din care 340 corone ajutoriu de la stat, ear' cealaltă repartiziune pe popor, locuință în edificiul școlii și lemnele de lipsă.

4. Fănaț, salariu anual 600 corone din care 300 corone ajutoriu de la stat, ear' 300 corone repartiziune pe popor, locuință în edificiul școlii și lemnele de lipsă.

Cei ce voesc a reflecta la posturile acestea au a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătă în comune spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, pentru-că aleși vor fi datori a cânta Dumineca și în sâmbători la strună.

Concurenții își vor subțerne cererile instruite conform legilor în vigoare în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Cetății-de-pîtră în conțelegere cu comitetele parohiale.

Fănaț, la 3 Iulie, 1902.

Teodor Șovrea
protopop.

Nr. 54/1902.

[135] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. din Murăș-Sâniacob se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Prin repartiziune pe popor cor. 150.

2. Folosirea alor 5 jug. pământ arătoriu și cositoriu de clasa întâi, în preț de cor. 200.

3. Ajutoriu cerut de la stat cor. 250. Suma totală cor. 600.

Din ședința comitetului parochial ținută la 14 Iulie 1902.

Vasiliu Viascu
paroch și președinte.

Ioan Pop
notariu.

Nr. 748 pp.

Vidi!

Jovian Murșan
protopresb.

Nr. 584/1902.

[132] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Andrașfaleu-român (Săcel) din protopresbiteratul Sighișorei, prin această se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate la cōla B. pentru întregirea venitelor preoțesci de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post, au să-și subțernă suplicile lor instruite conform normelor în vigoare subscrisei oficiu protopresbiterial, cu îndatorirea a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătă înaintea alegătorilor pentru a cânta, celebra sau cūventa.

Sighișora, 19 Iulie 1902.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Sighișora, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

Potire	din argint de china, intern suflate cu aur, gravate	Corone
	negravate	30
Cădelnițe	de fer nickelate	18
Lingurițe	de alamă galbenă	12
	pentru cuminătură, suflate cu aur	10
Disc	pentru agneți, suflat cu aur	4.40
Steuă	pentru agneți, suflată cu aur	7.20
Copie (cutit)	pentru agneți, suflată cu aur	5.60
		4.40

Se află de vîndare la

Șibăria și Tipografia archidieceșană.

Nr. 461/1902 prot.

[139] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de **învătători** vacante din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Braşovului, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu aceste posturi sunt:

1. **Feldiôra**, cu salariu 600 cor., solvite anticipative, anume:

a) 520 cor. de la biserică, ear' 80 cor. din cassa alodială cu drept de păşunit pentru 6 vite;

b) pentru 1/4 juger grădină 10 cor.;

c) relut de cuartir 60 cor.

Dreptul de cuincuenal numai atunci îl va primi învăţătorul definitiv după ce va servi la şcoala acestă 5 ani neîntrerupt.

Învăţătorul ales este obligat a ţine cu ceilalţi 2 colegi şcoala de repetiţiune.

Asemenea Dumineca şi sârbătorea va cânta răspunsurile de la Sf. liturgie cu elevii de şcoală pe cari are a-i conduce cu ceilalţi colegi în rînd la biserică.

2. **Târlungeni**, cu salariu anual de 600 cor.: solvibile în rate lunare decursive şi relut de cuartir. Cuincuenalele se vor computa după cinci ani de serviciu neîntrerupt de la instituirea lui definitivă.

De la concurent se cere a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore în biserică spre a-şi arăta dexteritatea în cântări şi tipic.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi înainta suplicile lor la subscrisul oficiu, în termenul indicat, instruite conform legii.

Braşov, în 24 Iuliu, 1902.

Oficiul protopresbiter al Braşovului în conţelegere cu respectivele comitete parohiale.

Ioan Petric
protopresbiter.

[140] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de **învătători** vacante din comunele bisericesci ale protopresbiteratului Câmpeni, şi anume: 1. **Gârda-de-jos**, 2. **Lăpus**, 3. **Lăzesci**, 4. **Neagra-de-jos**, 5. **Poiana—Valea-verde**, 6. **Ponorel**, 7. **Sohodol—Peleş** (în fiecare câte un post) şi 8. **Vidra-medie** (2 posturi) se descrie concurs cu termenul de 15/28 August a. c.

Venitele sunt: salariul de câte 600 cor. din repartitie, locuinţă şi grădină.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi se-şi trimită concursul la oficiul protopresbiter al în termenul deschis.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Câmpenilor pe baza decisiunilor respectivelor comune bisericesci.

Câmpeni, 4 Iunie 1902.

Romul Furdul
protopresbiter.

Nr. 428/1902 prot.

[141] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **paroch** al doilea în parohia de clasa primă, biserică Sf. Adormiri, din **Satulung**, protopopiatul Braşovului pe baza înaltei rezoluţiuni consistoriale din 2/14 Iuliu a. c. Nr. 6642 B. se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea dotaţiunei de la stat.

Reflectanţii îşi vor aşterne petiţiunile concursuale instruite conform normelor în vîgore în termenul susindicat la oficiul protopresbiter al gr. or. al Braşovului, şi vor avé a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a celebra şi a cuvênta.

Comitetul parochial din Satulung biserică sf. Adormiri în conţelegere cu subscrisul.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Braşovului.

Ioan Petric
protopresbiter.

Poveşti pentru anul prim şcolar.

Lecţiuni după treptele formale

de

Dr. Petru Şpan.

Se pōte procura cu preţul de 1 corōnă de la

Librăria Tipografiei arhidieceşane.

Nr. 589/1902

[138] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de **învătători** de la şcolile comunelor mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighişorei, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Ferihaz**, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit în edificiul şcolii şi lemnele necesare de foc.

2. **Hendorf**, cu salariu anual de 601 cor. şi 68 fileri, şi anume: în bani 328 cor. şi 88 fileri, în naturalii 220 cor. 80 fileri, de la stat 52 cor.

3. **Zoltan**, cu salariu anual de 600 cor. prin repartitie de la popor, cuartir în edificiul şcolii şi lemnele necesare de foc.

4. **Criţ**, cu salariu anual de 600 cor., din cari 166 cor. din cassa bisericeii, 434 cor. de la stat, cuartir, grădină şi lemnele necesare de foc.

5. **Meşendorf** (filie), cu salariu anual de 600 cor., şi anume: 460 cor. de la stat, 140 cor. din cassa alodială, cuartir, grădină şi lemnele necesare de foc.

Învăţătorii din Criţ e deobligat a instrui, până la întregirea salariului de la stat, pe săptămână două zile şi copii din filia Plôşterf pentru care va primi o remuneraţiune anuală de 100 corōne.

Cuincuenaliile pentru posturile învăţătoreşti de sub Nrii 2, 4 şi 5 sunt asigurate.

Reflectanţii la aceste posturi au îndatorirea a provedé instrucţiunea şcolarilor de la 6—12 ani şi celor de la 13—15 ani şi a ţine în Dumineci şi sârbători strană în biserică, şi a conduce cântările liturgice, se-şi aşternă petiţiunile concursuale instruite conform normelor în vîgore, subscrisului oficiu protopresbiter al până la termenul indicat, cu îndatorirea a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore în biserică spre a-şi arăta dexteritatea în cele rituale, — preferindu-se cântăreţii buni.

Sighişora, 25 Iuliu 1902.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al tracului Sighişorei, în conţelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

Nr. 600—1902

[115] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de **învătători** de la şcolile mai jos însemnate din protopresbiteratul Lupşei, se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bedelev**, salariu 600 cor. de la popor, locuinţă liberă în noul edificiu şcolar după ce se va termina, şi lemne de foc.

2. **Buru**, 160 cor. de la popor, pentru 440 cor. s'a făcut cerere la stat.

3. **Lunca**, salariul se solvesce cu 300 cor. din repartitie şi 300 ajutoriu de stat; locuinţă liberă în edificiul şcolii şi lemnele de foc.

4. **Muncel**, salariu 600 cor., 400 cor. de la popor, 80 cor. din cassa bisericeii şi 120 cor. ajutoriu de stat; locuinţă liberă şi lemnele.

5. **Ocolişul-mic**, 300 cor. de la popor, pentru 300 cor., s'a făcut cerere cătră stat; locuinţă liberă şi lemnele de foc.

6. **Oreşti**, 160 cor. din repartitie, pentru 440 cor. se face cerere cătră stat.

7. **Poşaga-de-jos**, 600 cor. salariu, 400 cor. din repartitie, 200 cor. de la stat, lemnele de foc şi locuinţă în edificiul şcolii.

8. **Runc** cu filia **Lunca-largă**, salariu de la popor 400 cor., de la stat s'a cerut 200 cor., locuinţă liberă şi lemnele de foc.

9. **Sălciva-de-jos**, salariu 600 cor. din repartitie de la popor, locuinţă în edificiul şcolii şi lemnele de foc.

10. **Valea-Lupşei**, de la popor 200 cor., cerute de la stat 400 cor.; locuinţă convenabilă şi lemnele pentru foc.

Învăţătorii aleşi folosesc şi grădinile şcolare şi primesc şi diurnele prescrise pentru conferenţe.

Afară de cualificaţia conform legii, de la concurenţi se mai cere se ştie cântările bisericesci. Cei-ce vor avé cunoştinţe musicale vor fi preferiţi, şi pentru cazul de a înfiinţa coruri — după putinţă — vor fi deosebi remuneraţi.

Concurenţii se vor prezenta, nainte de alegere, în vre-o Duminecă ori sârbătore în comuna pentru care a competat, pentru a-şi arăta dexteritatea în cântări şi tipic şi a face cunoştinţă şi cu poporul.

Concursele înzestrate cu documentele recerute se vor aşterne subscrisului oficiu protopresbiter al în termenul deschis.

Ofenbaia, în 5 Iulie 1902.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Lupşei în conţelegere cu comitetele parohiale concernente.

Vasilie Gan.
protopresbiter.

Nr. 726.

[117] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor vacante de **învătători** din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sibiiului se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Boiţa**, două posturi, salariu anual câte 600 cor., cuartir în natură eventual relut de cuartir 40 corōne, şi câte 4 stângini de lemne.

2. **Cornăţel**, un post, salariu anual 600 cor. cuartir în natură şi lemnele necesare.

3. **Guşteriţa**, un post, salariu anual 600 cor., şi adevă 500 de la popor din repartitie, 100 cor. de la comuna politică, 40 cor. relut de cuartir şi 3 1/2 stângini de lemne.

4. **Ocna-inferiōră**, un post, salariu anual 600 cor., relut de cuartir 40 cor. şi lemnele necesare.

5. **Riusadului**, un post, salariu anual 600 cor. din cassa alodială, cuartir în natură şi lemnele necesare.

6. **Ruşii**, un post, salariu anual 600 cor. şi anume 300 de la stat şi 300 de la popor din repartitie, relut de cuartir şi lemnele necesare.

7. **Sadu**, 3 posturi, salariu anual câte 600 cor. din cassa alodială, cuartir în natură şi lemnele necesare.

8. **Slimnic**, un post, salariu anual 600 cor. de la popor din repartitie, relut de cuartir şi lemnele necesare.

9. **Vurpăr**, un post, salariu anual 600 cor. de la popor din repartitie, cuartir în natură şi lemnele necesare.

10. **Ocna superiōră**, un post, salariu 600 cor. din repartitie, cuartir în natură şi lemnele necesare.

Cuincuenalele se vor computa la toate posturile de învăţători după cinci ani de serviciu în comuna respectivă.

Reflectanţii la vre-unul din aceste posturi au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore în comuna respectivă spre a-şi arăta dexteritatea în cântările bisericesci. Concursurile instruite în sensul legilor din vîgore se se aşternă la subsemnatul oficiu protopresbiter al în termenul deschis.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Sibiiului în conţelegere cu comitetele parohiale. Sibiiu 11 Iuliu 1902.

I. Papiu
protop.

Nr. 169/902.

[120] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **paroch** în **Aciliu** se descrie prin acestă concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotaţiei de la stat.

Pe baza §. 8 din Regulamentul pentru parohii pe un an compete jumătate venitul preotesei vîduve.

Reflectanţii la acest post îşi vor aşterne suplicile lor instruite conform normelor în vîgore în termenul susindicat la oficiul protopresbiter al gr. or. Selişte şi vor avé, întru cât sunt necunoscuţi în parohie, a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore, înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a celebra şi a cuvênta. La concurs se admit numai absolvenţi de VIII cl. gimnasiale.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. Selişte în conţelegere cu comitetul parochial din Aciliu.

Selişte la 14 Iunie 1902.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

[129] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **învăţătoriu** la şcoala noastră din **Beclian**, protopresbiteratul Făgăraşului se descrie prin acestă concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt 600 cor. plătibile în 4 rate egale anticipative, cuartir liber şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post au a-şi aşterne cererile concursuale instruite conform legilor în vîgore la subscrisul oficiu protopresbiter al până la termenul sus indicat, având totodată a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore în biserică spre a-şi arăta dexteritatea în cântări şi tipic, pentru-că cel ales este datoriu a ţine în Dumineci şi sârbători strană şi a cânta cu elevii la sânta liturgie.

Concurenţii cu cualificaţiune superiōră, şi cu cursul ordinariu pedagogic vor fi preferiţi.

Făgăraş, 15 Iuliu 1902.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Făgăraşului, în conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Iuliu Dan
protopop

Nr. 467—1902

[116] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **învăţătoriu** de la şcolile elementare din comunele mai jos numite, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Roşcani-Mihăeşti**, cu salariu de 600 corōne, cuartir şi lemne.

2. **Fintoag**, cu salariu de 600 corōne, cuartir şi lemne.

3. **Bătrîna**, cu salariu de 600 corōne, şi anume 400 cor. în bani, ear' restul în naturale, cuartir şi lemne.

4. **Brisnic**, cu salariu de 600 corōne, din care 530 cor. în bani ear' restul în naturale, cuartir şi lemne.

5. **Lăpugiu-luperior**, cu salariu de 600 cor., cuartir şi lemne.

Cei-ce doresc a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi aşterne rugărilor concursuale instruite conform legii, la subsemnatul oficiu ppresbiter al, în termenul deschis.

Se observă că întră concurenţi vor fi preferiţi cei cari sunt şi cântăreţi buni şi în urmăre ar fi bine ca înainte de alegere se se prezenteze concurenţii la biserică spre a se face cunoscuţi poporului.

Dobra, la 5 Iulie 1902.

Oficiu protopresbiter al gr. or. în conţelegere cu comitetele parohiale.

Iosif Morariu.
protopresb.

Nr. 275/902

[121] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Cărăstău** se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima pulicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea dotaţiunii preotesci de la stat.

Concurenţii au a-şi aşterne suplicile instruite în ordine subsemnatului oficiu protopresbiter al în termenul deschis şi după prealabila încunosciintare a protopresbiterului se pot înfăţişa înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a celebra şi a cuvênta.

Brad, la 15 Iunie, 1902.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Zărandului în conţelegere cu comitetul parochial.

Vasiliu Damian
protopop.

Nr. 693.

[137] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de **învăţători** mai jos însemnate se descrie concurs cu termen până în 15/28 August a. c.

1. **Romos**, postul al doilea cu salariu anual de 600 cor. din cassa bisericeii; relut de cuartir 40 cor. şi patru stângini de lemne pentru încălăditul in primo loco al salei de învăţământ.

2. **Gelmar**, un post cu salariu de 600 cor. plătil bil din ajutoriu de 360 cor. de la stat, în două rate, şi din 240 cor. repartitiune şcolară; cuartir în edificiul şcolii şi lemne pentru încălădit.

3. **Pischint**, un post cu salariu de 600 cor. în care este socotit pământul şcolar cu 120 cor., păşunatul cu 36 cor., dreptul la pădure 4 cor. şi 240 cor. din repartitiune şcolară; cuartir în edificiul şcolar şi lemnele pentru încălădit.

La toate aceste posturi cuincuenalele legale după un serviciu neîntrerupt în comuna unde va fi ales.

Cei aleşi sunt datori a merge Dumineca şi în sârbătore cu copii la biserică şi a cânta la liturgie.

Concurenţii se-şi substernă în termenul indicat cererile instruite conform normelor în vîgore subsemnatului oficiu şi se se prezenteze în biserică spre a se face cunoscuţi poporului.

Oficiul protopresbiter al gr. or. în conţelegere cu comitetele parohiale. Orăştie, 22 Iulie, 1902.

Vasile Domşa
protopresbiter.

Dr. Miron E. Cristea
archidiacon.

**Cuvêntare
ocasională**

la demolarea bisericeii
din Sibiiu-cetate.

Preţul 40 fil.

Porto costă 6 fil. Se pot procura de la

Librăria arhidieceşană.

**Cuvêntare
contra
beţiei.**

Preţul 30 fil.